

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η αφανής δυναμική των προσόντων επιπέδου 5

Τα επίπεδα του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ) περιγράφουν τι γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει εκπαιδευόμενος στο τέλος μιας μαθησιακής εμπειρίας. Χάρης στον πολυσυλλεκτικό χαρακτήρα του ΕΠΕΠ, αυτά τα μαθησιακά αποτελέσματα μπορούν να δώσουν στους φορείς χάραξης πολιτικής πολλές λεπτομέρειες για κάθε επιμέρους επίπεδο και κάθε επαγγελματικό προσόν. Το επίπεδο 5 αποτελεί την πλέον σύνθετη βαθμίδα του ΕΠΕΠ, καθώς το φάσμα των μαθησιακών αποτελεσμάτων καλύπτει πολλαπλά υποσυστήματα. Παράλληλα, υποδηλώνει τον βαθμό διασύνδεσης μεταξύ επιμέρους τομέων του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ευρύ φάσμα, δυναμική παρουσία

Τα προσόντα που εντάσσονται στο επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ έχουν μεγάλη ζήτηση μεταξύ των εκπαιδευόμενων, καθώς διανοίγουν προοπτικές σε πολλαπλά πεδία: άμεση απασχόληση, επαγγελματική εξέλιξη και περαιτέρω ευκαιρίες μάθησης. Παράλληλα, το επίπεδο 5 χαιρεί μεγάλης εκτίμησης από τους εργοδότες, καθώς οδηγεί στην απόκτηση προηγμένων τεχνικών και διοικητικών δεξιοτήτων.

Πλαίσιο 1. Μαθησιακά αποτελέσματα στο επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ

Γνώσεις

Ολοκληρωμένες, εξειδικευμένες, αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις σε πεδίο εργασίας ή σπουδής και επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών

Δεξιότητες

Ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων σε αφηρημένα προβλήματα

Ικανότητες

Άσκηση διαχείρισης και επίβλεψης στο πλαίσιο δραστηριοτήτων εργασίας ή σπουδής όπου συμβαίνουν απρόβλεπτες αλλαγές αξιολόγηση και ανάπτυξη της προσωπικής απόδοσης και της απόδοσης άλλων ατόμων

Πηγή: Σύσταση σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C 111 της 6.5.2008, σ.1.

Πράγματι, η εξέταση των προσόντων επιπέδου 5 καταδεικνύει ότι αυτά είναι πιο σύνθετα και ποικίλα, και ότι έχουν πιο βαρύνουσα σημασία για την αγορά εργασίας και την περαιτέρω μάθηση, από ό,τι πιστευόταν έως τώρα. Όμως η θέση τους εντός της εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν είναι πάντοτε σαφής. Ορισμένα κατατάσσονται στην κατηγορία 5B και άλλα στην κατηγορία 4 της διεθνούς πρότυπης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED), ενώ έχει διαπιστωθεί ότι τα προσόντα που αποκτώνται εκτός του τυπικού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν συμπεριλαμβάνονται στα επίσημα στοιχεία για την εκπαίδευση ⁽¹⁾. Η διαδικασία της Μπολόνιας ανέδειξε περισσότερο τα προγράμματα σύντομου κύκλου μεταδευτεροβάθμιων σπουδών (ΣΚΜΣ), όμως η ενσωμάτωσή τους στα προπτυχιακά προγράμματα ακόμη εκκρεμεί. Τέλος, ένα ζήτημα κρίσιμης σημασίας το οποίο χρήζει περαιτέρω διερεύνησης είναι η σχέση του επιπέδου 5 με την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση.

Τα θεσμικά αυτά κενά αφήνουν στην αφάνεια πολλά αξιολογικά προσόντα. Συνήθως, τα προσόντα επιπέδου 5, όπως το γαλλικό *δίπλωμα ανώτατης τεχνικής σχολής* (BTS), παρέχονται εντός ΣΚΜΣ. Όμως το 50% περίπου των προσόντων αυτού του επιπέδου παρέχονται στις παρυφές του θεσμικού πλαισίου, δηλαδή στην αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση, στη γενική εκπαίδευση ή ακόμη και εκτός τυπικού συστήματος εκπαίδευσης.

Ακριβέστερη εικόνα της πραγματικής βαρύτητας αυτών των προσόντων, και του πώς μπορούν οι ιθύνοντες να αξιοποιήσουν το ΕΠΕΠ και τα εθνικά πλαίσια για να εντοπίσουν κενά στα εκπαιδευτικά συστήματα, παρέχεται σε νέα έκδοση του Cedefop ⁽²⁾.

Το φάσμα των προσόντων επιπέδου 5 στην Ευρώπη

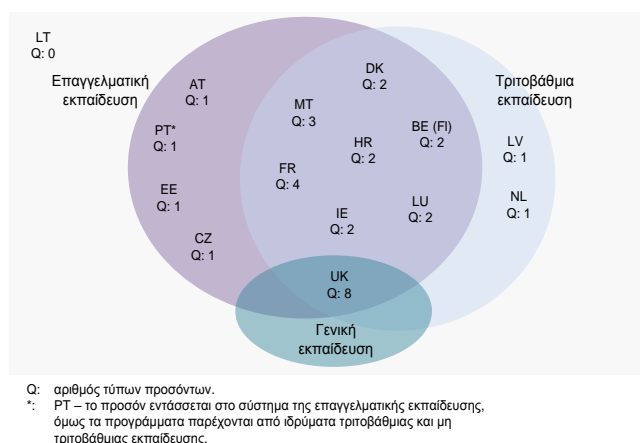
Ανάλογα με το ποιο σύστημα παροχής προσόντων επιπέδου 5 επικρατεί, διακρίνονται τέσσερις κατηγορίες χωρών, στις οποίες:

⁽¹⁾ ISCED 1997.

⁽²⁾ Cedefop (2014). *Qualifications at level 5: progressing to a career or to higher education*. Η μελέτη επικεντρώθηκε σε 15 χώρες οι οποίες είχαν ολοκληρώσει τη σύνδεση των εθνικών πλαισίων προσόντων με το ΕΠΕΠ μέχρι τον Ιούνιο του 2012: Αυστρία, Βέλγιο (Φλάνδρα), Γαλλία, Δανία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο (Σκωτία και Αγγλία, Ουαλία και Βόρειος Ιρλανδία), Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πορτογαλία, Τσεχική Δημοκρατία.

- α) τα προσόντα αποκτώνται εκτός του επίσημου συστήματος: Τσεχική Δημοκρατία και Εσθονία·
- β) υπάρχει ένα μόνο σύστημα απόκτησης προσόντων επιπέδου 5: Λετονία και Κάτω Χώρες (ΣΚΜΣ): Αυστρία (επαγγελματική εκπαίδευση)·
- γ) επαγγελματικά προσόντα επιπέδου 5 παρέχονται εντός τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: Δανία, Βέλγιο (Φλάνδρα), Λουξεμβούργο και Κροατία·
- δ) υπάρχουν πολλές επιλογές: Γαλλία, Ιρλανδία, Μάλτα και Ηνωμένο Βασίλειο (κλαδική, ιδιωτική, γενική εκπαίδευση).

Διάγραμμα 1. Τα είδη προσόντων

Πηγή: Cedefop (2014): Προσόντα επιπέδου 5.

Το επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ στα εθνικά συστήματα επαγγελματικών προσόντων

Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 1, η Λιθουανία δεν διαθέτει προσόντα επιπέδου 5. Ωστόσο, σύμφωνα με τους εργοδότες υπάρχει ζήτηση για εργαζόμενους με τέτοια προσόντα, ιδίως τεχνίτες, τεχνικούς και επόπτες. Η ένταξη των προσόντων επιπέδου 5 στο εθνικό σύστημα βρίσκεται σήμερα στο στάδιο επεξεργασίας νομοθετικών απαιτήσεων.

Αντιθέτως, στη Γαλλία υπάρχει μακρά παράδοση προσόντων επιπέδου 5, τα οποία είναι ιδιαίτερα δημοφιλή μεταξύ των εκπαιδευόμενων. Την τελευταία τριετία, οι αριθμοί των σπουδαστών που παρακολουθούν προγράμματα για την απόκτηση διπλώματος ανώτατης τεχνικής σχολής (BTS) έχει αυξηθεί από 240.322 το ακαδημαϊκό έτος 2009/10 σε 245.750 το 2011/12. Τα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα εξακολουθούν να παρέχουν τα περισσότερα διπλώματα BTS, αν και η συμμετοχή τους μειώθηκε ελαφρώς από 67,1% την περίοδο 2009/10 σε 66,5% κατά το διάστημα 2011/12.

Τα προσόντα επιπέδου 5 εντάχθηκαν πρόσφατα στο σύστημα των Κάτω Χωρών, όπου οι ιθύνοντες αποφάσισαν να παρακολουθήσουν στενά την πορεία των σπουδαστών που εγγράφονται σε προγράμματα αυτού του επιπέδου. Ως εκ τούτου, αυτή τη στιγμή είναι πλήρως καταγεγραμμένο ποιοι είναι οι εκπαιδευόμενοι (πόσοι από αυτούς είναι

ενήλικες ή πόσοι προέρχονται από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και ποια είναι η μετέπειτα εξέλιξή τους, δηλαδή εάν εργάζονται ή συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους, και πόσο πιθανό είναι κάνουν και τα δύο.

Πλαίσιο 2. Παραδείγματα προσόντων που εντάσσονται στο επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ

Δανία

Ακαδημαϊκό επαγγελματικό δίπλωμα εφοδιαστικής αλυσίδας για σπουδαστές που έχουν ολοκληρώσει πρόγραμμα στην μεταδευτεροβάθμια ή επαγγελματική εκπαίδευση με αντικείμενο το εμπόριο και τις εργασίες γραφείου (ΣΚΜΣ).

Ιρλανδία

Πιστοποιητικό ανώτερης βαθμίδας για γεωργούς και ειδικευμένους εργαζόμενους της βιομηχανίας μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Οι απόφοιτοι μπορούν να απασχοληθούν και στη διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στην περιβαλλοντική διαχείριση, στην μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, τις πωλήσεις, το μάρκετινγκ και τον έλεγχο ποιότητας.

Λουξεμβούργο

Ειδικό δίπλωμα ανώτατης τεχνικής σχολής για στελέχη διοίκησης. Παρέχεται στο πλαίσιο ΣΚΜΣ στοχευμένου στην επαγγελματική αποκατάσταση.

Δίπλωμα τεχνίτη/*brevet de maîtrise*. Είναι προαπαιτούμενο σε πολλούς κλάδους και χορηγείται κατόπιν ολοκλήρωσης κύκλου επαγγελματικής κατάρτισης (DAP – δίπλωμα επαγγελματικής επάρκειας). Οι κάτοχοι μπορούν να ανοίξουν δική τους επιχείρηση και να προσλάβουν μαθητευόμενους, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί σύστασης επιχειρήσεων και το ισχύον σύστημα μαθητείας. Παράδειγμα είναι το δίπλωμα αρτοποιού-ζαχαροπλάστη (*brevet de maîtrise boulanger-pâtissier/Bäcker*, συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση).

Κάτω Χώρες

Προπαρασκευαστικό πτυχίο (Associate degree) το οποίο απευθύνεται σε όσους προσβλέπουν σε διευθυντικές θέσεις σε μικρές επιχειρήσεις ή καταστήματα λιανικής, για παράδειγμα στον κλάδο των πρόχειρων γευμάτων (ΣΚΜΣ).

Πορτογαλία

Δίπλωμα τεχνολογικής εξειδίκευσης (*Diploma de especialização tecnológica-DET*) στη διαχείριση της ποιότητας, του περιβάλλοντος και της ασφάλειας. Εντάχθηκε στον εθνικό κατάλογο προσόντων (NQC) τον Σεπτέμβριο του 2012 και χορηγείται από διάφορους φορείς.

Ηνωμένο Βασίλειο (Σκωτία) Ανώτερο δίπλωμα χημείας που πιστοποιεί την ικανότητα ανάπτυξης θεωρητικών εννοιών, πρακτικές εργαστηριακές δεξιότητες, προηγμένες γνώσεις στον τομέα της χημείας και δεξιότητες διενέργειας ανεξάρτητης μελέτης και θεωρητικής επεξεργασίας (γενική εκπαίδευση).

Πηγή: Cedefop, όπ.π.

Διάγραμμα 2. Προηγούμενη δραστηριότητα των εκπαιδευόμενων με προσόντα επιπέδου 5 στις Κάτω Χώρες

Δραστηριότητα	2007/08	2008/09	2009/10
Απευθείας από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (HAVO) (Ολλανδικό ΠΕΠ /επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ)	9%	6%	5%
Απευθείας από την επαγγελματική εκπαίδευση (MBO) (Ολλανδικό ΠΕΠ επίπεδο 4 ή 3 του ΕΠΕΠ)	29%	20%	24%
Άτομα που δεν ολοκλήρωσαν τις προπτυχιακές τους σπουδές	21%	17%	20%
Εργαζόμενοι (λιγότερο από τρία χρόνια)	13%	13%	11%
Εργαζόμενοι (περισσότερο από τρία χρόνια)	28%	41%	37%

Πηγή: Cedefop, όπ.π., προσαρμογή από το Graaf and van de Berg, 2011.

Από την **Ιρλανδία** προέρχεται ένα παράδειγμα του τι μπορεί να συμβεί όταν διαφορετικά προσόντα (πιστοποιητικό προηγμένου επιπέδου και πιστοποιητικό ανώτερου επιπέδου) εντάσσονται στο ίδιο επίπεδο του ΠΕΠ. Οι δύο τίτλοι σπουδών μαγειρικής, που αντιστοιχούν στο επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ, χορηγούνται από διαφορετικούς φορείς (επαγγελματικός/ακαδημαϊκός), απευθύνονται σε διαφορετικό κοινό και τυγχάνουν διαφορετικής αντιμετώπισης από τους εργοδότες. Λόγω όμως της ενιαίας περιγραφής αμφότερων των τίτλων σπουδών ως προς τα μαθησιακά τους αποτελέσματα, τα ιδρύματα παροχής προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι πλέον πιο δεκτικά στη μεταπήδηση αποφοίτων επαγγελματικών ιδρυμάτων σε προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση προσόντων υψηλότερου επιπέδου. Η δημιουργία ενός ενιαίου ιρλανδικού φορέα για τα επαγγελματικά προσόντα και τη διασφάλιση ποιότητας (Quality and Qualifications Ireland) αναμένεται να βελτιώσει την αναγνωρισιμότητα των επαγγελματικών προσόντων υψηλότερου επιπέδου και να εξομαλύνει τη μετάβαση μεταξύ εκπαιδευτικών τομέων.

Ζητήματα πολιτικής

Τα παραπάνω παραδείγματα αποτυπώνουν πώς μπορεί να χρησιμεύσει το επίπεδο 5 ως κρίκος μεταξύ εκπαιδευτικών τομέων, παρέχοντας έτσι στους εκπαιδευόμενους τη δυνατότητα να εμπλουτίσουν το εκπαιδευτικό και

επαγγελματικό τους υπόβαθρο με προσόντα από διάφορες πηγές.

Ταυτοχρόνως, τα προσόντα επιπέδου 5 ικανοποιούν διάφορες ανάγκες και προκλήσεις που έχουν ανακύψει σε ευρωπαϊκό επίπεδο και, συγκεκριμένα:

- α) σύμφωνα με την πρόγνωση δεξιοτήτων ⁽³⁾ του Cedefop, υπάρχει αυξημένη ανάγκη για προηγμένες τεχνικές και διευθυντικές δεξιότητες. Αυτές είναι ακριβώς οι δεξιότητες που παρέχει στους εκπαιδευόμενους το επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ.
- β) χάρη στον συνδυασμό πρακτικού προσανατολισμού και ευκαιριών μεταπήδησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το επίπεδο 5 παρέχει περισσότερες επιλογές από ό,τι οι αποκλειστικά επαγγελματικές σπουδές.
- γ) παράλληλα, τα προσόντα επιπέδου 5 δείχνουν ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να παρέχει προσόντα με αντίκρισμα στην αγορά εργασίας.
- δ) ενισχύεται περαιτέρω η διά βίου μάθηση, καθώς προσόντα επιπέδου 5 μπορούν να αποκτούν ενήλικες και όσοι προέρχονται από μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης ⁽⁴⁾.
- ε) σε πολλές χώρες, η πρόσβαση σε προγράμματα απόκτησης προσόντων επιπέδου 5 αποκτάται μέσω επικύρωσης εργασιακής εμπειρίας, και μη τυπικής/άτυπης μάθησης.
- στ) η αξία και η σημασία των προσόντων επιπέδου 5 αναγνωρίζεται από τους εργοδότες, ιδίως επειδή η απόκτησή τους προϋποθέτει συνήθως μάθηση στον χώρο εργασίας.
- ζ) καταγράφεται ενδιαφέρον και πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα προσόντα αυτά, π.χ. στη Δανία, λόγω της σύνδεσής τους με την αγορά εργασίας. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι η μαθησιακή εξέλιξη δεν είναι μονόδρομος: μπορεί να ακολουθήσει διάφορες κατευθύνσεις, από τριτοβάθμια σε επαγγελματική εκπαίδευση, από μία μορφή επαγγελματικής εκπαίδευσης σε άλλη, από την εργασία προς την εξειδίκευση.
- η) παρά τις προσπάθειες αναβάθμισης του κύρους της επαγγελματικής εκπαίδευσης αυτό σε πολλές χώρες δεν έχει επιτευχθεί, και η τριτοβάθμια εκπαίδευση ακόμη χαιρεί μεγαλύτερης εκτίμησης ⁽⁵⁾. Η προβολή της επαγγελματικής εκπαίδευσης σε κάθε επίπεδο προσόντων μπορεί να συμβάλλει ώστε αυτή η μορφή εκπαίδευσης να μη θεωρείται ότι περιορίζει, αλλά ότι διευρύνει τις επαγγελματικές και εκπαιδευτικές επιλογές.

⁽³⁾ Cedefop (2012). *Future skills supply and demand in Europe: forecast 2012*. Η τελευταία επικαιροποίηση δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2014. <http://www.cedefop.europa.eu/EN/about-cedefop/projects/forecasting-skill-demand-and-supply/skills-forecasts/main-results.aspx?CountryID=32&case=ETBQ>.

⁽⁴⁾ Βλ. http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_en.htm.

⁽⁵⁾ Cedefop (2014). *Attractiveness of initial vocational education and training: identifying what matters*, σ.12.

Αξία για τη χάραξη πολιτικής

Ο πλούτος των προσόντων επιπέδου 5, που καθίσταται εμφανής με αυτόν τον τρόπο αξιολόγησης, είναι δύναμι πολύ χρήσιμη για τους ιθύνοντες. Η διερεύνηση της χρήσης αυτών των προσόντων στην αγορά εργασίας και την περαιτέρω μάθηση μπορεί να αποκαλύψει κενά στην παροχή τίτλων, να θέσει υπό αμφισβήτηση καθιερωμένες αντιλήψεις για την αξία των προσόντων, να βελτιώσει τα επί μέρους συστήματα εκπαίδευσης και να ενισχύσει τους μεταξύ τους δεσμούς.

Ειδικότερα, η εξέταση των διαφόρων τύπων προσόντων του επιπέδου 5 του ΕΠΕΠ και των σκοπών που εξυπηρετούν μπορεί να βοηθήσει τους υπεύθυνους να εξακριβώσουν κατά πόσον το εθνικό τους πλαίσιο υστερεί σε επιλογές οι οποίες συνδυάζουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας με την ελκυστικότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Κατ' επέκταση, το επίπεδο 5 θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την ανάπτυξη νέων προσόντων, όπως συμβαίνει ήδη στη Λιθουανία και στην Εσθονία. Η διαδικασία αντιστοίχισης προσόντων με επίπεδο του ΕΠΕΠ μπορεί να αποτελέσει αφετηρία συζήτησης για την αποτίμηση της σχετικής αξίας των διάφορων προσόντων τόσο στην αγορά εργασίας όσο και για την περαιτέρω μάθηση. Έτσι βελτιώνεται η διαφάνεια, τόσο εντός των επιμέρους εθνικών συστημάτων, όσο και μεταξύ χωρών.

Θα μπορούσε επίσης να δρομολογηθεί, πάλι σε επίπεδο χάραξης πολιτικής, η παρακολούθηση των κατόχων αυτών των προσόντων, ώστε να προσδιοριστεί το υπόβαθρο, οι επαγγελματικοί τους στόχοι και οι λόγοι για τους οποίους εκπαιδεύονται. Ο προσδιορισμός των ατόμων που προσελκύει το επίπεδο 5 επιτρέπει στους ιθύνοντες να στοχεύσουν σε συγκεκριμένες ομάδες. Για παράδειγμα, εάν διαπιστωθεί ότι για προσόντα επιπέδου 5 ενδιαφέρονται κυρίως ενήλικες και σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης, τότε οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να λάβουν μέτρα ώστε να βοηθήσουν τις συγκεκριμένες ομάδες να παραμείνουν ή να επιστρέψουν στην εκπαίδευση και να διευρύνουν ή να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους. Φαίνεται, επομένως, πως το επίπεδο 5 μπορεί να αποτελέσει μια εξαιρετική δεύτερη ευκαιρία τόσο για τους ενήλικες, όσο και για σπουδαστές με επαγγελματικό υπόβαθρο. Γενικότερα, τα προσόντα του συγκεκριμένου επιπέδου αποτελούν ιδανική επιλογή για όσους επιδιώκουν τη συνεχιζόμενη επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής θα μπορούσαν επίσης να επανεξετάσουν ποια δεδομένα πρέπει να συλλέγονται σχετικά με το επίπεδο 5. Η έλλειψη συγκρίσιμων δεδομένων στην ΕΕ δυσχεραίνει την αξιολόγηση του επιπέδου 5 όσον αφορά τους εκπαιδευόμενους, τους τίτλους σπουδών και τα διαθέσιμα προγράμματα σπουδών. Τα ενδεικτικά δεδομένα που παρουσιάζονται στην ανάλυση του Cedefop μπορούν να χρησιμεύσουν ως βοήθημα για τον προσδιορισμό και τη συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων στο μέλλον.

Χάρη στο ευρύ φάσμα των τρόπων με τους οποίους μπορούν να αποκτηθούν αυτά τα προσόντα (τριτοβάθμια εκπαίδευση, κλαδική επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση ενηλίκων, αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση), το επίπεδο 5 μπορεί να χρησιμεύσει ως έναυσμα για την ανάπτυξη διαδικασιών επικύρωσης, παράλληλα δε αποτρέπει την περιχαράκωση των επί μέρους συστημάτων. Κάτι τέτοιο ανταποκρίνεται στους κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, δηλαδή την αναγνώριση όλων των μορφών μάθησης και τη μεγαλύτερη διασύνδεση των επί μέρους εκπαιδευτικών συστημάτων.

Τα προσόντα εξακολουθούν να συνδέονται, στην κοινή συνείδηση, με συγκεκριμένα ιδρύματα και να αξιολογούνται βάσει ποσοτικών κριτηρίων. Σε ένα επίπεδο προσόντων με τόσο ποικιλία, θα ήταν σκόπιμο να εξεταστούν ζητήματα διασφάλισης ποιότητας ως προς την αξιολόγηση, την επικύρωση και την πιστοποίηση, ώστε όλα τα προσόντα, ανεξαρτήτως πλαισίου, να ικανοποιούν τις προδιαγραφές του επιπέδου 5. Η θέσπιση και η εφαρμογή ενιαίων προδιαγραφών αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στο να τύχουν όλες οι μορφές μάθησης ισάξια αποδοχής από την κοινή γνώμη.

Περισσότερες πληροφορίες

Cedefop (2014): *Qualifications at level 5: progressing in a career or to higher education*.

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/23886.aspx>

Η σελίδα για τα προσόντα στον δικτυακό τόπο του Cedefop <http://www.cedefop.europa.eu/EN/about-cedefop/projects/european-qualifications-framework/index.aspx>

Ενημερωτικό σημείωμα – 9089 EL

Αριθμός καταλόγου: TI-BB-14-004-EL-N

ISBN 978-92-896-1497-9, doi: 10.2801/59669

Copyright © Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2014

Με την επιφύλαξη όλων των δικαιωμάτων.

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, ισπανικά, ιταλικά, πολωνικά, πορτογαλικά και τη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, στείλτε μας μήνυμα στην ακόλουθη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

briefingnotes@cedefop.europa.eu

Μπορείτε να βρείτε προηγούμενα ενημερωτικά σημειώματα και εκδόσεις του Cedefop στη διεύθυνση:

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx>

T.Θ. 22427, 551 02 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece

Ευρώπης 123, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα/Greece

Τηλ. (30) 2310490111, Φαξ (30) 2310490020

E-mail: info@cedefop.europa.eu

visit our portal www.cedefop.europa.eu